

ORSZÁGOS GERINCGYÓGYÁSZATI KÖZPONT
A Budai Egészségközpont Szakkórháza

A MŰTÉTI ÉRZÉSTELENÍTÉS TÁJÉKOZTATÓJA

ORSZÁGOS GERINCGYÓGYÁSZATI KÖZPONT 1126 BUDAPEST, KIRÁLYHÁGÓ U. 1-3.

T: +36 1 887 7900 **F:** +36 1 887 7987 **E:** INFO@OGK.HU **W:** WWW.OGK.HU

KEDVES BETEGÜNK!

Az Ön gyógyulása érdekében műtéti beavatkozásra van szükség. A tervezett beavatkozás a megfelelő műtéti érzéstelenítés (anesztézia) nélkül nem végezhető el. Kérem, engedje meg, hogy ezzel kapcsolatosan néhány dologról tájékoztassuk, és felhívjuk a figyelmét arra, amit Önnek tudnia szükséges!

Ezt követően beleegyezését kérjük, hogy az általunk választott érzéstelenítési eljárást, valamint az ahhoz szükség esetén kapcsolódó intenzív kezelést elvégezhessük.

A tájékoztató áttanulmányozása és kitöltése után kérjük, keresse fel az Aneszteziológiai Ambulanciát, ahol altatóorvosától részletesebb tájékoztatást kap, és esetleges kérdéseit is igyekszünk kielégítően megválaszolni. Célszerű ezt a műtét tervezett időpontja előtt 2-3 héttel megtenni, hogy az esetleges kiegészítő vizsgálatokat, kezeléseket el tudjuk végezni. Az ambulancián vizsgálat és a kórelőzmény (*előzetes betegségek, korábbi műtétek, orvosi kezelések, rendszeresen szedett gyógyszerek, allergia*) utáni tájékozódás történik. Kérjük, hogy ezért korábbi zárójelentéseit, orvosi dokumentációját hozza magával!

Személyes vizsgálatunk és a vizsgálati leletek ismeretében, tájékozódunk az Ön egészségi állapotáról, bíráljuk el a műtéti kockázatot és döntünk az érzéstelenítés (*anesztézia*) formájáról, kérünk esetleges további vizsgálatokat. Bizonyos esetekben szükséges lehet gyógyszeres előkészítés, vagy az Ön eddigi gyógyszeres kezelésének módosítása.

MILYEN LEHETŐSÉGEK VANNAK A MŰTÉTI ÉRZÉSTELENÍTÉSRE?

Alapvetően három lehetőség van a műtéti érzéstelenítésre:

- 1. Felügyelet melletti nyugtatás**
- 2. Vezetékes, vagy regionális érzéstelenítés**
- 3. Általános érzéstelenítés (narkózis)**

A felügyelet melletti nyugtatás és a regionális érzéstelenítés hatására a beteg lelkiellazult, fájdalommentes állapotba kerül. Általános érzéstelenítés során viszont mélyen alszik.

1. MIT JELENT ÉS HOGYAN TÖRTÉNIK A FELÜGYELET MELLETTI NYUGTATÁS?

Elsősorban kisebb és rövidebb operációk során alkalmazzuk.

Intravénás nyugtatókat és fájdalomcsillapítókat adunk. A műtéti területet általában helyi érzéstelenítővel tesszük érzéketlenné.

2. MIT JELENT ÉS HOGYAN TÖRTÉNIK AZ EGY TESTRÉSZRE VONATKOZÓ ÉRZÉSTELENÍTÉS (VEZETÉSES, VAGY REGIONÁLIS ANESZTÉZIA)?

A **regionális anesztézia** kiiktatja az adott testrész fájdalomérzését, éber állapot mellett. Természetesen a beteg kaphat kiegészítő altatószert is (bódítás).

Az érzéstelenítőt befecskendezzük a gerincvelői folyadékba – ezt nevezzük **spinális érzéstelenítésnek** (1. kép). Az érzéstelenítés megkezdése előtt fertőtlenítő folyadékkal lemossuk a bőrt a gerinc ágyéki szakaszán, majd a tűszúrás leendő helye körüli bőrfelületet érzéstelenítjük. Ez után kerül sor az injekciós tű gerincvelői folyadékba történő bevezetésére. A gerincoszlop azon részén, ahol gerincvelő már nem található, csak gerincvelői folyadék. Spinális érzéstelenítés esetén a test deréktól lefelé érzéketlenné válik.

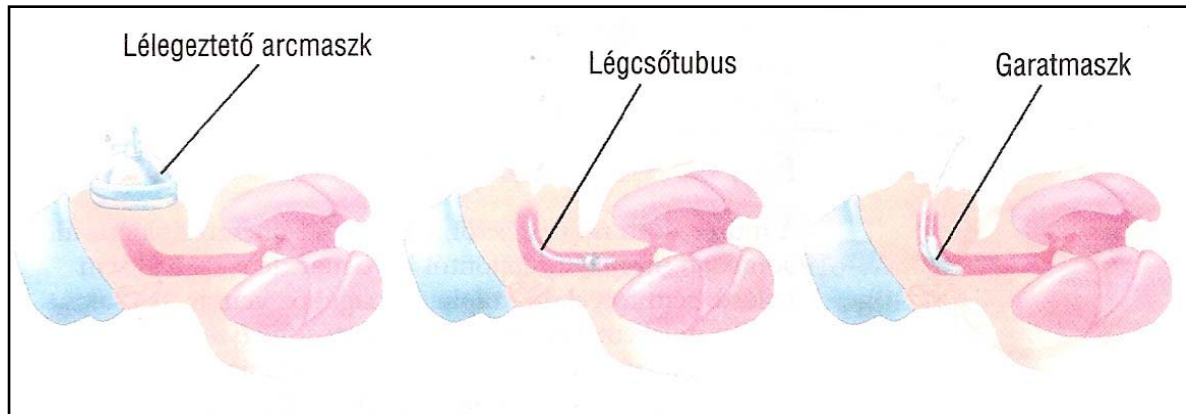

1. kép: Spinális érzéstelenítés

Ha az érzéstelenítőt a gerincvelői agyhártya körüli részbe fecskendezzük **epidurális érzéstelenítésről** beszélünk. A hatóanyagot egyszeri injekció formájában vagy katéteren át juttatjuk a kívánt területre. A katéteres adagolás lehetővé teszi az ismételt dózisok adását. Adható az injekció a kar, a láb vagy a nyak valamely idegszálának környékére is (**idegblokád**). A fájdalomérzés kikapcsolása fenntartható a műtét utáni időszakban is. Ehhez, az érzéstelenítés kivitelezésekor egy vékony csövet (kanült) vezetünk be, melyen keresztül helyi érzéstelenítő vagy fájdalomcsillapító adagolható, ismételve vagy folyamatosan. Egyes műtéti típusoknál előnyös a narkózis és a regionális anesztézia kombinációja.

3. MIT JELENT ÉS HOGYAN TÖRTÉNIK AZ ÁLTALÁNOS ÉRZÉSTELENÍTÉS (NARKÓZIS)?

A mesterséges altatás – narkózis (3. kép) – során a tudat és a fájdalomérzés kiiktatása történik. A beteg egy alvásszerű állapotban van. Az elaltatás legtöbbször vénás injekció segítségével történik. Hosszabb beavatkozásoknál vagy az intravénás altatószert adjuk folyamatosan, vagy gőz formájú (párolgó) altatószert és altató gázt is adagolunk. Minden esetben támogatjuk a spontán légzést, vagy mesterséges lélegeztetést alkalmazunk, gondoskodunk a megfelelő oxigénellátásról (2. kép).

2. kép: Az oxigénellátás módjai

- a száj és orr fölé helyezett **maszkon** keresztül (*lélegeztető arcmaszok*)
- **légcsőtubuson** keresztül, amelyet a légcsőbe helyezünk (*intratracheális intubáció*)
- **garatmaszkon** keresztül, amelyet a gégefedő fölé helyezünk (*laringeális maszk*)

A lélegeztető arcmaszkot még éber állapotban feltesszük, de a légcsőtubust vagy a garatmaszkot kizárólag elalvás után alkalmazzuk!

Az intubáció megkönnyíti a lélegeztetést és megakadályozza a nyál, vagy gyomortartalom belélegzését (*aspirációt*).

Szükség lehet továbbá izomlazító (relaxáns) adására, amely megkönnyíti az intubációt és a lélegeztetést, javítja a műtéti feltárás körülményeit és csökkenti az altatószerigényt.

3. kép: Általános érzéstelenítés (narkózis)

MILYEN LEHETSÉGES MELLÉKHATÁSOK ÉS SZÖVŐDMÉNYEK LÉPHETENEK FEL AZ ANESZTÉZIA SORÁN?

Az altatóorvos (*aneszteziológus*) folyamatosan ellenőrzi az életfunkciókat a beavatkozás és altatás során esetlegesen fellépő szövődmények megelőzése érdekében (*monitorozás*).

1. Rendkívül ritka esetben előforduló mellékhatások és szövődmények, amelyek az életet fenyegetik:

- Szív- és keringési elégtelenség (*meglévő súlyos szívbetegség esetén*)
- Műtét utáni légzési elégtelenség
- Elmozduló vérrög (*trombus*) miatti érelzáródás (*embólia*)
- Súlyos túlérzékenységi, allergiás reakció

Még az idős vagy rossz általános állapotú, illetve kísérőbetegségekkel rendelkező betegek esetében is körülbelül 10.000 beavatkozásra csak 1 súlyos aneszteziológiai szövődmény jut.

Ily módon e súlyos szövődmények rizikója igen alacsony.

Nemkívánatos hatásokat altatószerek és más gyógyszerek (pl. infúziós oldatok) is kiválthatnak, túlérzékenység vagy a korábban is kezelt betegségek miatt.

2. Nagyon ritka esetben előforduló mellékhatások és szövődmények:

- Vérömleny (*a vénaszúrás helyén*)
- Vérzés
- Fertőzés
- Idegsérülés

MILYEN SPECIÁLIS SZÖVŐDMÉNYEI LEHETNEK A NARKÓZISNAK?

1. Nagyon ritkán előforduló speciális szövődmények:

- Testhőmérséklet extrém mértékű emelkedése, ami örökletes izomműködési zavar következménye (*malignus hipertermia*)
- Maradandó hangképzési zavar (*rekedtség*)
- Légszomjjal járó hangszalag károsodás

2. Ritkán előforduló speciális szövődmények:

- Hányás – ami az életet veszélyeztető szövődményhez, a hányadék belégzéséhez (*aspiráció*) vezethet.
- Légutak görcsszerű elzáródása – ez rendszerint uralható.

3. Előfordulhat:

- Átmeneti nyelési nehézség, rekedtség
- Fogak sérülése vagy elvesztése, különösen mozgó, sérült fogak esetén
- Karok vagy lábak bénulása – a műtéti fektetés, a beavatkozás során történő húzás, vagy feszítés miatt nem zárható ki teljesen. Ez általában néhány hónapon belül megszűnik.

Amennyiben bármilyen szövődmény, nemkívánatos jelenség lépne fel, természetesen gondoskodunk az Ön további ellátásáról, a szükséges kezeléstről.

Bizonyos esetekben szükségessé válhatnak kiegészítő beavatkozások, amelyek nem tartoznak szorosan az érzéstelenítéshez, de elvégzésük az altatóorvos feladata. A műtét sikere és a beteg biztonsága érdekében szükségesek, ilyenek például a vérátömlesztés, a centrális vénás kanül bevezetése, vagy a mesterséges vérnyomáscsökkentés.

MIT TEHET ÖN A MŰTÉTI ÉRZÉSTELENÍTÉS BIZTONSÁGOS LEBONYOLÍTÁSA ÉRDEKÉBEN?

(Hacsak orvosa nem rendelkezett másképp.)

A beavatkozást megelőzően:

- **Ne egyen** a beavatkozást megelőzően **6 órával** – cukorkát, bonbont, rágógumit sem!
- **Ne dohányozzon!**
- **Ne igyon!**
- A rendszeresen szedett **gyógyszerei közül azokat, amelyeket altatóorvosával megbeszélte, kérjük, vegye be!**
- A rendszeresen szedett, vagy az előkészítés céljából elrendelt **gyógyszerek bevételéhez maximum 1 deciliter vizet fogyaszthat.**

Kérjük, ha ebben az időszakban mégis fogyasztott ételt vagy nagyobb mennyiségű folyadékot, ezt jelezze altatóorvosának!

- Ha kivehető **fogpótlást**, vagy **kontaktlencsét** használ, kérjük, **távolítsa el!**
- Ékszereket, órát a műtőbe ne hozzon magával!
- **Körömlakkot, arckrémet, testápolót** ne használjon, vagy befekvése előtt **távolítsa el!**
- Ha van hallókészüléke, azt hozza magával.
- A műtőbe szállítás előtt **rendszeresen használt szemcseppjét, kérjük, cseppentse be!**

KÉRJÜK, KEDVES BETEGÜNK, VÁLASZOLJON AZ ALÁBBI KÉRDÉSEKRE!

Név:

Születési idő:

Testmagasság:

Testsúly:

- 1. Áll-e vagy állt-e a közelmúltban orvosi kezelés alatt?** igen nem
Ha igen, mi miatt?.....
- 2. Szed-e rendszeresen, vagy szedett-e a közelmúltban gyógyszereket?** igen nem
Ha igen, melyek azok?
- 3. Végeztek-e Önön korábban műtétet?** igen nem
Mikor, milyen műtétet?
- 4. Fellépett-e Önnél vagy vérrokonainál a műtéti érzéstelenítéssel kapcsolatos szövődmény?** igen nem
- 5. Kapott-e valaha vérátömlesztést?** igen nem
Fellépett-e ezzel kapcsolatos szövődmény? igen nem
- 6. Lehetséges-e, hogy Ön terhes?** igen nem
- 7. Tudomása szerint szenved-e vagy szenvedett-e az alábbi betegségek valamelyikében?**
- **Szív/Keringés:** ritmuszavar, koszorúér betegség, szívinfarktus, magas vérnyomás, billentyűhiba, igen nem
Egyéb:
 - **Érrendszer:** visszereesség, trombózis, embólia, érszűkület, igen nem
Egyéb:
 - **Légzőrendszer:** krónikus bronchitis, asthma, tüdőgyulladás, TBC, tüdőtágulat igen nem
Egyéb:
 - **Máj:** sárgaság, májgyulladás, májsugor, epekő, igen nem
Egyéb:
 - **Vese:** vesegyulladás, vesekő, húgyúti fertőzés, igen nem
Egyéb:
 - **Emésztőrendszer:** fekély, savtúltermelés, véres vagy fekete széklet, hasnyálmirigy gyulladás, igen nem
Egyéb:
 - **Anyagcsere:** cukorbetegség, magas koleszterin vagy vérzsír szint, kösvény, igen nem
Egyéb:
 - **Pajzsmirigy:** alul- vagy túlműködés, golyva, igen nem
Egyéb:

- **Csont- és izomrendszer:** ízületi betegség, gerincbetegség, izomsorvadás, igen nem
Egyéb:
 - Vérrokonai közül valaki szenved-e izombetegségben igen nem
 - **Idegrendszer:** epilepszia, agyvérzés, agyérögörcs, bénulás, depresszió, pánik-betegség igen nem
Egyéb:
 - **Érzékszervek:** zöld hályog, nagyothallás igen nem
Egyéb:
 - **Véralvadás:** vérzékenység, gyakori orrvérzés, trombózis hajlam igen nem
Egyéb:
 - **Allergia, túlérzékenység:** gyógyszer, élelmiszer, jód, ragtapasz igen nem
Egyéb:
- 8. Eddigiekben nem említett egyéb betegség:** igen nem
.....
- 9. Fogazat: mozgó fog, kivehető pótlás** igen nem
.....
- 10. Dohányzás:** igen nem
- 11. Alkohol fogyasztás:** kérjük, húzza alá a megfelelőt!
egyáltalán nem	ritkán	rendszeresen	kis mennyiséget
nagyobb mennyiséget	sört	bort	égetett szeszesitalt
- 12. Használ-e rendszeresen altatót, nyugtatót?** igen nem
Ha igen, mit:
- 13. Használ vagy használt-e valaha kábítószer?** igen nem
Ha igen, mit:
- 14. Van-e tudomása olyan betegségről vagy körülményről, mely az ellátó személyzet biztonságát, vagy egészségét veszélyeztetheti?** igen nem
Ha igen, mi az?
- 15. Használja-e a következő segédeszközök valamelyikét?** igen nem
Szemüveg	kontaktlencse	hallókészülék	művégtag
- Egyéb:.....

BELEEGYZŐ NYILATKOZAT

A MŰTÉTI ÉRZÉSTELENÍTÉS ELVÉGZÉSÉHEZ,

VALAMINT AZ AHHOZ SZÜKSÉG ESETÉN KAPCSOLÓDÓ INTENZÍV KEZELÉSHEZ

- A tájékoztató elolvasása és Dr. altatóorvossal történt beszélgetésem után a műtétemhez szükséges aneszteziológiai beavatkozásba, valamint az ahhoz szükség esetén kapcsolódó intenzív kezelésbe beleegyezem.
- Az érzéstelenítés módjáról, a lehetséges szövődményekről, nemkívánatos hatásokról szóban és írásban tájékoztatást kaptam, azt megértettem.
- Tudomásul veszem, hogy a műtétet követő 24 órában önálló közlekedésre alkalmatlan vagyok, ez idő alatt alkoholt nem fogyaszthatok, altató, nyugtató és fájdalomcsillapító szert csak orvosi utasításra kaphatok.
- Az előre nem látható körülményekből adódó változtatásokat elfogadom.
- Az altatóorvos által javasolt előkészítésbe illetve kiegészítő vizsgálatokba beleegyezem.
- Kérdéseimet feltehettem, azokra kielégítő választ kaptam.
- Az altatással és az intenzív kezeléssel kapcsolatban több kérdésem nincs.
- Szükség esetén a műtét időpontjának halasztását elfogadom.

A páciens észrevételei:
.....
.....
.....

Budapest,

.....
aneszteziológus

.....
beteg, vagy törvényes képviselő

Tanú 1 (név, lakcím):
.....

Tanú 2 (név, lakcím):
.....

BELEEGYZŐ NYILATKOZAT

A MŰTÉTI ÉRZÉSTELENÍTÉS ELVÉGZÉSÉHEZ,

VALAMINT AZ AHHOZ SZÜKSÉG ESETÉN KAPCSOLÓDÓ INTENZÍV KEZELÉSHEZ

- A tájékoztató elolvasása és Dr. altatóorvossal történt beszélgetésem után a műtétemhez szükséges aneszteziológiai beavatkozásba, valamint az ahhoz szükség esetén kapcsolódó intenzív kezelésbe beleegyezem.
- Az érzéstelenítés módjáról, a lehetséges szövődményekről, nemkívánatos hatásokról szóban és írásban tájékoztatást kaptam, azt megértettem.
- Tudomásul veszem, hogy a műtétet követő 24 órában önálló közlekedésre alkalmatlan vagyok, ez idő alatt alkoholt nem fogyaszthatok, altató, nyugtató és fájdalomcsillapító szert csak orvosi utasításra kaphatok.
- Az előre nem látható körülményekből adódó változtatásokat elfogadom.
- Az altatóorvos által javasolt előkészítésbe illetve kiegészítő vizsgálatokba beleegyezem.
- Kérdéseimet feltehettem, azokra kielégítő választ kaptam.
- Az altatással és az intenzív kezeléssel kapcsolatban több kérdésem nincs.
- Szükség esetén a műtét időpontjának halasztását elfogadom.

A páciens észrevételei:
.....
.....
.....

Budapest,

.....
aneszteziológus

.....
beteg, vagy törvényes képviselő

Tanú 1 (név, lakcím):
.....

Tanú 2 (név, lakcím):
.....

